

SLOVENSKI NAROD

Iznaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznika. — Inzerati do 80 peti vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati peti vrsta Din 4.- Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za tuzemstvo Din 25.- Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 6.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska 6, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 66; podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESSENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Italijane čaka v Afriki še trdo delo:

Abesinski odpor še ni strt

Pod vodstvom rasa Imra se zbirajo v južnozahodni pokrajini nove abesinske čete, ki nudijo resen odpor — Italijani ne morejo pogrešati v vzhodni Afriki niti enega vojaka

Džibuti, 25. maja o. O dogodkih v Abesiniji prihajajo zelo nezanesljive vesti, ve se le toliko, da je skoraj tri četrtine Abesinije še vedno pod abesinsko oblastjo ter da vodi upravo začasna abesinska vlada, katere sedež pa čuvajo v strogi tajnosti Italijanski letalci se že dva tedna zamažajo prizadevanja, da bi izsledili začasno abesinsko prestolnico, ki je nekje v bližini mesta Gore v južnozahodnem delu Abesinije. Sedaj je bilo izdano italijansko uradno poročilo o položaju v Abesiniji, ki prvič priznava, da odpor Abesincev še ni povsem zlomljen. Poročilo navaja, da se v pokrajini severno-zahodno in južno-zahodno od Adis Abebe zbirajo močni abesinski oddelki pod vrhovnim poveljstvom rasa Imruja ter da je prišlo že do večjih prask z italijanskimi predstražami. Italijansko vrhovno poveljstvo je sedaj poslalo v te kraje tretjo armado z nalogo, da prežene abesinske upornike ter vzpostavi red in mir.

Prodiranje v Godžamu

Adis Abeba, 25. maja o. Uradno poročilo da so italijanske čete zavzele kraj Dembeča, važno središče na karavanski poti med glavnim mestom Godžama in sudansko mejo. Kraj je oddaljen 80 km od DebraMaroka.

Izgon hararskega škofa preklican

Rim, 25. maja d. Državni podtajnik Survich je sprejel včeraj francoskega poslanika de Chambruna ter mu sporočil, da je italijanska vlada preklicala izgon francoskega škofa v Hararju Jousseaua.

Proti križanju Italijanov z Abesinkami

Rim, 25. maja d. Lista »Messaggero« in »Stampa« sta odločno nastopila proti križanju Italijanov v kolonijah z domačinimi rjavci ali črne polti. Pri tem poudarjata, da Abesinske potenske starega in z mnogimi napakami obremenjenega plemena, zaradi česar niso prav nič primerne za tako zvano osvoboditev krvi. Neki avstralski zdravnik, ki se je pravkar vrnil iz vzhodne Afrike in ki je iskren prijatelj Italije, je ugotovil, da žive že mnogostevilni italijanski delavci v Abesiniji skupno s črnimi ženskami. Vsake šale v tem pogledu se morajo strogo obsojati. Potrebno je, da se čimprej pošljejo v Abesinijo bele ženske, da si bodo mogli kolonisti osnovati svoje družine. Italijanski imperij ne sme priti pod gospodstvo emulov.

Škoda francoske

železniške družbe

Pariz, 25. maja AA. Na seji upravnega odbora železniške družbe Džibuti-Adis Abeba so ugotovili, da ni vojna v Abesiniji prinesla družbi nobenih koristi, temveč je imela zaradi nje velike izgube. 1934 je imela družba 7.137 milijona frankov dobička, l. 1935 pa je dobiček padel na 6.973 milijona frankov.

Odklonjena ameriška ponudba

Pariz, 25. maja v. »Jour« poroča, da je neka veselisa izven evropskega kontinenta ponudila Italiji posojilo 5 milijard lir za industrializacijo Abesinije. Italijanska vlada je ponudbo energično odklonila in izjavila, da ima sama dovolj sredstev na razpolago za eksploatacijo zasade dežele. V Italiji se že izdelujejo potrebni načrti. Vse kaže, da so Italiji ponudile posojilo ameriške Zedinjene države.

Italijanska spomenica o dum-dumskih nabojih

Zeneva, 25. maja k. Tajništvo Društva narodov je včeraj objavilo najnovejšo italijansko protestno spomenico, ki mu jo je poslal 30. aprila italijanski državni podtajnik v ministrstvu Suvich. Italijanska vlada ugotavlja v njej, da so Italijani že pri operacijah ob reki Ganale Doria meseca januarja ujeli več Abesincev, ki so bili oboroženi z modernimi puškami in dum-dumskimi naboji tipa KC VI in EC II. Tudi na severni fronti in zlasti v bitki ob Asanjskem jezeru so Abesinci rabili dum-dumske naboje, ki so očividno angleškega izvora. Za sedaj se ni bilo mogoče neovržno dognati izvora teh nabojev, ker so Abesinci vse zaboje uničili. Italijanska vlada je opremila spomenico tudi z zbirko fotografij, ki naj bi potrdile navedene trditve.

London, 25. maja AA. Nova italijanska protestna nota Društvu narodov o dozdevni rabi dum-dumskih krogel angleškega iz-

delka pri Abesincih je zbudila novo ogorčenje in presenečenje. »Daily Telegraph« pravi, da bi se po Edenovih odkritjih v spodnji zbornici o poreklu dokumentov, ki se jih poslužujejo Italijani, moglo pričakovati, da izgine to vprašanje z dnevnega reda. List označuje italijansko noto kot namerno propagandno sredstvo, ki pa mu manjka sleherni resničnostni podlaga. »Morningpost« misli, da je treba ta novi italijanski korak tem bolj obžalovati, v kolikor je zadnje čase Italija izražala željo po zboljanju razmerja med Veliko Britanijo in Italijo.

Ras Nasibu v Jeruzalemu

Jeruzalem, 25. maja AA. Danes je pri-

Francoski pomisleki zoper aneksijo Abesinije

Zasedba Abesinije po Italiji resno ogroža francoske kolonije in ustvarja docela nov položaj

Pariz, 25. maja. r. »Excelsior« je objavil daljši članek, v katerem se eden izmed najuglednejših francoskih kolonialnih strokovnjakov bavi z abesinsko zadevo. V členu pravi, da je bila Abesinija prekmalu anektirana po Italiji, zaradi česar so se pojavili izredno opasni problemi. Položaj je tem težji, ker so italijanske čete zasedle vse vzhodno abesinske ozemlje prav do meje francoske Somalije. Po tem takem prejšnje mednarodne pogodbe prav za prav ne veljajo več. Kaj bo sedaj n. pr. s pogodbo iz leta 1906? Na kakšni osnovi naj bi se sedaj izvajala? Ali naj se morda zamenja z novo pogodbo? Džibuti ima sedaj le še zaledje, ki meri v daljavo vsega skupaj 90 km in še to ozemlje je gola puščava. Zaradi tega je mesto obsojeno na propast, če Italija ne izpolni svojih obveznosti po pogodbi iz leta 1906. Ali smemo dopustiti, da bi edina luka, s katero razpolagamo na poti med Merseil-

spelo semkaj iz Džibutija 20 abesinskih plemičev, med njimi so dedšmač Nasibu, bivši poveljnik abesinske južne vojske, neguša najstarejša hčerka princesa Tennan in žena rasa Deste, ki je pobegnil s cesarjem.

Neguš odpotoval v Anglijo

London, 25. maja o. Po vestih iz Jeruzalema je odpotoval abesinski cesar na nekem angleškem rušilcu preko Sredozemskega morja do Gibraltarja, kjer se bo vkrcal na angleško potniško ladjo, s katero se bo odpeljal v Dover in nato z vlakom v London.

Volitve v Belgiji

Prinesle so zmago skrajnih desničarjev in levičarjev

Bruxelles, 25. maja. r. Včerajšnje parlamentarne volitve so v glavnem potekle mirno. Dosedaj še niso znani točni izidi, vendar pa že dosedanje številke dokazujejo, da je nova stranka tkzv. Rexistov to je radikalnih klerikalcev dobila toliko glasov, kolikor jih nikdo ni pričakoval. Posebno mnogo uspehov so imeli v valonskih pokrajinah in okoli Luxemburga in Namurja, kjer so dobili nad 40% oddanih glasov. Katoliška in liberalna stranka sta izgubili veliko število glasov. Tudi socialisti niso mogli popolnoma vzdržati svojih položajev, kakor se je pričakovalo. Njihove izgube gredo v korist komunistom, ki so posebno v industrijskih krajih zelo narasli. V Flandriji so flamski nacionalisti dobili glasove, ki so jih izgubili katoliki. Flamci so dobili več glasov nego se je pričakovalo.

Socialistični »Peuples« komentira prve volilne izide in priznava, da samo dve stranki beležita pri včerajšnjih volitvah uspehe: to

so rexisti in komunisti. Skupina tistih volitev, ki ni bila navajena glasovati za stalne stranke, je tokrat volila ekstremne. To ne nadno ojačanje glasov na skrajni levi in skrajni desnici je bilo izvršeno na račun katolikov, liberalcev in socialistov. Za katolike so bile včerajšnje volitve pravi Waterloo. Tudi socialistična stranka je izgubila in bilo bi smešno, če bi hotel kdo samega sebe varati o pomenu teh izgub. Socialistična stranka bo še nadalje ostala najmočnejša parlamentarna stranka in zato bo ona morala prevzeti odgovornost za vse probleme, ki so se postavili pri volitvah.

Notranje ministrstvo objavlja naslednji začasni rezultat včerajšnjih volitev:

Stranka	70 man.	(-3)
Socialistična stranka	63	(-16)
Katoliška stranka	23	(-1)
Liberalna stranka	21	(-0)
Rexisti	16	(-0)
Flamska fronta	9	(-0)
Komunisti	9	(-0)

Nova poljska vlada zahteva izredna pooblastila

V to svrhu bo sklicano še ta mesec izredno zasedanje sejma

Varšava, 25. maja. tr. Nova poljska vlada pod predsedstvom generala Sladkovskega pripravljala velikopotezne notranjepolitične reforme. V to svrhu zahteva podaljšanje in razširjenje izrednih pooblastil, ki jih je imela že prejšnja vlada. Z dekretom predsednika republike bo najbrže že za 28. maj sklicano kratko izredno zasedanje sejma. Na tem zasedanju se bo vlada predstavila s svojo deklaracijo, razvila svoj program in zahtevala pooblastila. Edina točka dnevene

ga reda bo obravnavala teh pooblastil, ki naj bi veljala do rednega jesenskega sestanka sejma. V vseh političnih krogih z veliko napetostjo pričakujejo izredno zasedanje sejma, ker se bo pri tej priliki pokazalo, katere politične skupine podpirajo sedanjo vlado. Kakor znano, je naletela prejšnja vlada na veliko opozicijo v sejm, ki je le z raznimi pridržki pristal na zahtevana pooblastila. Sedanja vlada pa zahteva še širša in dalekosežnejša pooblastila.

Gverila v Palestini

Jeruzalem, 25. maja. AA. Reuters: Teroistične tolpe hodijo posebno po hribovitih delih Palestine. Iz zasede streljajo na policijo in orožništvo in tudi na oklopne avtomobile. Uničujejo tudi želez svojih nasprotnikov in rušijo telefonske in brzo-

javne naprave. Vrgli so tudi že več bomb, vendar pa je težko streljati nanje. Tudi zadete upornike Arabci zelo spretno skrivajo. Včeraj je bil iz zasede ranjen en angleški vojak.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Reorganizacija JNS

Konstituiranje banovinskega odbora

Ljubljana, 25. maja.

V prostorih Kazine so se včeraj sestali zaupniki Jugoslovske nacionalne stranke, nacionalni borci iz vseh srezov dravske banovine, da sledeč pozivu vodstva stranke in glavnega akcijskega odbora izvolijo vodstvo banovinske organizacije JNS za dravsko banovino ter tako oživijo organizacijo in delo stranke in jo usposobijo za nove borbe in nove uspehe.

Izredno številan odziv je jasno pokazal, da so v veliki zmoti vsi oni, ki mislijo, da v Sloveniji ni več JNS in da morejo nemoteno in neovirano prehajati preko nje. En sam poziv je zadostoval in ni bilo treba ne bombastične časopisne reklame, ne visokih odposlancev, da se je stranka, ki jo je glasilo JRZ že tolikokrat proglasilo za mrtvo, stopila na plan. Iz vseh srezov dravske banovine so prišli delegati sreskih organizacij, da se v skupnem posvetu pripravijo za novo delo, priprani, da je v najbitnejšem interesu naroda in države in še prav posebno Slovenije same, da zopet stopijo iz rezerve ter znova krepko in složno primejo za delo. Današnji zbor zaupnikov JNS je bil živ in zgornja manifestacija nezlomljive volje naprednih nacionalnih ljudi v Slo.

hujši, z. j. ter da so sje ko prej čvrsto odločeni visoko držati zastavo brezkompromisnega jugoslovskega narodnega in državnega edinstva ter če tudi v najtrši borbi izvojevati dokon-

Predsednik vlade — predsednik borze

Sedaj bo po sedmih letih krize nastopilo sedem let blagostanja

Beograd, 25. maja. AA. Včeraj se je vršila letna skupščina beogradske borze. Takoj po zaključku skupščine se je v smislu borznih pravil konstituiral novi upravni odbor. Za predsednika upravnega odbora je bil soglasno izvoljen predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović, za podpredsednika pa Mihajlo Djurić. Predsednik vlade dr. Milan Stojadinović se je zahvalil za zaupanje, ki mu je bilo izraženo s to izvolitvijo za predsednika upravnega odbora beogradske borze, zaradi svojega položaja v upravi državi upravi pa je prosil, da bi ga pri izpolnjevanju njegovih dolžnosti zastopal podpredsednik Djurić. Govorec o gospodarskih prilikah v državi je

predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinović izrazil nado, da bo letos, ko se po vod obeta bogata žetev, v narodnem gospodarstvu po sedem letih gospodarske krize nastopila doba sedem dobrih in rodovitnih let. Govorec o delu vlade je ministrski predsednik dr. Milan Stojadinović dejal, da je vlada po sili okoličin morala svoje prvo leto posvetiti večinoma delu, ki se je nanašalo na politično vprašanje, drugo leto pa bo posvetil gospodarskemu povzdigu našega naroda in vseh panog njegovega gospodarskega udejstvovanja. Člani uprave so z zadovoljstvom sprejeli njegov govor in mu priredili navdušene ovacije.

Bolgarski zadrugarji

Prisrčen sprejem na kolodvoru — Popoldne si gostje ogledajo Ljubljano

Ljubljana, 25. maja. Ob najkrajšem vremenu je prispelo danes dopolne z zagrebškim vlakom v Ljubljano 52 bratskih bolgarskih zadrugarjev, med njimi 8 dam. K sprejemu na glavnem kolodvoru se je zbrala velika množica občinstva, ki je nestrno pričakovala drage goste. Na peronu so bili zbrani tudi zastopniki našega zadrugarstva v prvi vrsti Zveze slovenskih zadrugarjev, železničarskih nabavljalnih združenj, Zadrugne zveze, Nabavljalne zadrugne drž. nameščencev, raznih kreditnih zadrug itd. Zastopana je bila tudi mestna občina po županu dr. Adlešiču, dalje Jb-liga s predsednikom g. Rastom Pustoslemškom na čelu, tajnikom Vekoslavom Bučarjem in številnimi člani. Vlak je privozil na kolodvor z malo zamudo in so si bili znanci naenkrat v objemu. Godba »Sloga« je zaigrala dragim gostom v pozdrav živahno koračnico, pričelo se je prisrčno pozdravljanje, naše dame so hitele stiskati bolgarskim tovarišcem v roke lepe šopke šmarnic in drugega cvetja. Ko se je prvo navdušenje nekoliko pleglo in so ponehali: »Živijo« ter »Ura« klici, je stopil pred goste zastopnik naših zadrugnih organizacij g. Klebel ter želel bolgarskim gostom najprišrenejšo dobrodošlico, v imenu jugoslovenskih zadrugarjev. V imenu mesta Ljubljane je pozdravil Bolgare župan dr. Adlešič, čeleč jim, da bi se počutili med nami, kakor bratje med brati. Za Jb ligo je spregovoril predsednik g. Rasto Pustoslemšek, ki je izrazil toplo željo, da bi se počutili bolgarski bratje med nami kar najbolje. Še posebej je poudaril naj bi odnesli Bolgari v svojo lepo domovino pravilne vtise, da stojimo Slovenci kot najzapranejši slovenski rod, krepko na braniku slovenske ideje, ki mora postati zmagovita.

Za bolgarske goste je prvi odgovoril z navdušenimi besedami generalni direktor Zveze narodnih bank g. dr. Ilija Palasov, zahvaljujoč se Slovincem in Ljubljančanom še posebej za prisrčni sprejem. Dalje je govoril še g. Stevan Feladžijev, ki je omenjal visoko kulturno slopnjo Slovencev, ki so tudi v zadrugstvu dosegli lepe uspehe. Po govorih je godba »Sloga« znova zaigrala bolgarsko, za njo pa jugoslovensko himno.

Velika množica je mile goste spremljala z godbo na čelu do hotela Metropol, kjer jim je bila prirejena zakuska. Tu šele so mogli znanci pokramljati. Bolgarski gostje so bili navdušeni nad lepoto naše zemlje, v kolikor so imeli priško ogledati si jo iz vlaka. Ob 10. je sledilo v kinu »Sloga« predavanje o slovenskem zadrugstvu in predvajanje filma »V kraljestvu Zlatoroca«. Popoldne si bodo gostje ogledali Ljubljano, razne zadrugne ustanove, kasneje bo zakuska v nebotičniku, zvečer na večerji v dvorani »Sloga«. Jutri bo sledil izlet na Gorenjsko, nakar se spet vrnejo v Ljubljano, kjer si bodo odpočili do odhoda, ki bo v sredo ob 14.20, ko se odpeljejo Bolgari v Karlovec.

Borzna poročila

Curib, 25. maja. Beograd 7, Pariz 20.3775, London 15.41, Newyork 309.625, Brusel 52.30, Mijan 24.30, Madrid 42.225, Amsterdam 29.10, Berlin 124.50, Dunaj 56.15, Praga 12.65, Varšava 66.10, Beka-reita 2.60.

10 - 20% popusta za Binkošti!

Natančneje v vseh prodajalnah TIVAR OBLEKE

DNEVNE VESTI

— Z banske uprave. Kr. banska uprava sporoča: Jutri 26. t. m. g. ban ne bo sprejemal strank, ker bo službeno odsoten.

— Novinarski kongres. Včeraj je bil v Zagrebu letošnji novinarski kongres, združen s proslavo 100 letnice hrvatskega novinarstva in 25 letnice Hrvatskega novinarskega društva. Kongresu je prisostvovalo 46 delegatov in sicer iz Beograda 18, iz Zagreba 12, iz Ljubljane 9, iz Novega Sada 5 in iz Sarajeva 2. Popoldanskemu svečanemu zborovanju so prisostvovali tudi ban savske banovine g. dr. Ružič s podbanom Mihaljevičem, zastopnik komandanta IV. armijske oblasti divizijski general Damjanović s polkovnikom Grškovičem, predsednik Jugoslovenske akademije znanosti in umetnosti prof. dr. Bazala, zagrebški zupan Rudolf Erber, predsednik Penkluba in akademiki prof. dr. Wieszner-Livadić, več odličnih dam in drugih predstavnikov javnosti. Pozdravljeno govoro predsednika centralne uprave JNU Slave Jutriša so sledili referati, potem je bilo po popoldanskem zborovanju zaključeno. Zagrebška sekcija je priredila udeležencem kongresa in povabljenim gostom v Novinarskem domu banket, po katerem se je skupščina nadaljevala. Vsa poročila funkcijonarjev centralne uprave so bila soglasno sprejeta, enako tudi daljša resolucija o zaščiti interesov in pravic novinarjev o njihovem zavarovanju za starost, onemoglost in smrt, o svobodi tiska in zahtevi po novi uredbi o kolektivni pogodbi. Sledile so volitve in je bil za predsednika JNU soglasno izvoljen predsednik ljubljanske sekcije glavni urednik »Jutrac« g. Stanko Virant. Zvečer je bila v gledališču novinarjem na čast svečana predstava »Aida«, potem pa rout v banski palači, kjer sta novinarje prisostvovala in pogostila ban in njegova soproga.

— Zavarovanje delavcev in nameštencev v marcu. V marcu je bilo zavarovanih v naši državi pri Okrožnih uradih 574.326 delavcev in nameštencev, od teh 408.713 moških in 165.613 žensk. V primeri z februarjem je naraslo število zavarovancev za 21.378, v primeri z marcem lanskega leta za 47.995. Največji absolutni porast v primeri z marcem lanskega leta izkazuje Okrožni urad v Nišu in sicer 5855, v Ljubljani 5429, v Zagrebu pa 5352. Tudi vse tri privatno društvene bolniške blaginje izkazuje porast števila članov. Povprečna zavarovalna mezja je znašala 21.33 Din in se je znižala v primeri z marcem lanskega leta za 30 par. Celokupna zavarovalna mezja je znašala 306.25 milijonov Din v februarju 294.38, v marcu lanskega leta pa 284.56 milijonov. Porast celokupne zavarovalne mezje znaša v primeri z marcem lanskega leta 7.52%.

— Čemu bi naše žene mučili z nepotrebnim delom in jih po cele ure zadrževali v kuhinji, ko je vendar tudi njim tako potreben počitek in dnevni sprehod v zeleno naravo. Na pohištveni razstavi popoldanskega veselešaja v Ljubljani od 30. maja do 8. junija predstavlja pohištvo, ki ga je izdelal v kuhinji Lepo, solidno in za malo denarja boste lahko opremili vaše kuhinjske prostore, da bo ob mirnih zimskih popoldnevih tudi v njih prijetno bivanje in bo žena vendar imela vse pri roki.

KINO SLOGA, tel. 27-30
Danes poje poslednji ob 16., 19.15 in 21.15 uri
Benjamin Gigli
prvak vseh tenorjev
18 opernih arij v prekrasnem velefilmu
Ne pozabi me!
Jutri fenomenalna sopranistinja
Grace Moore
v pevskem velefilmu
Noč ljubezni
Ne zamudite!

— Proti komunistični nevarnosti. Na pobudo jugoslovenskega antikomunističnega odbora je bilo v soboto zvečer v dvorani Invalidskega doma v Beogradu predavanje o komunistični svetovni nevarnosti in obrambi pred njo. Predaval je predsednik Zveze antikomunističnih organizacij v Nemčiji dr. Adolf Ert, ki ga je predstavil občinstvu predsednik jugoslovenskega antikomunističnega odbora senator Milan Popović, govorec ob enem o ciljih antikomunistične propagande v Jugoslaviji. Predavanju so prisostvovali med drugimi nemški poslanik v Beogradu von Heeren z osebnim poslanstvom, inspektor državne obrambe divizijski general Vojin Maksimović, podpredsednik senata dr. Miroslav Ploj in dr. Krulj, predstavniki mnogih nacionalnih in drugih društev itd.

— Dr. Mačkovo glasilo. Včeraj je izšla v Zagrebu prva številka dr. Mačkovega glasila »Hrvatski dnevnik«. Propagandna akcija je prinesla baje nad 40.000 naročnikov. Zagrebčani so z veliko radovednostjo prebrali prvo dokaj obširno številko oficelnega glasila dr. Mačkove stranke.

— Razstavo »Sodobna gospodinjstva na vselejmu si bo hotel vsak ogledati. Morda se bomo naučili, kako se z nič dobro gospodinjstvu, morda bomo slišali, kako smo lahko elegantni za mal denar. Na vsak način bomo obudovali domače izdelke, da ne bomo stili za tujimi. Prikazano bo, kako naj se kreta žena v tujem prometu; po domačih umetnicah bodo izdelane obleke za gostilničarke, natakarice, sobarice in v tem prikazana težnja, da se prikazemo tujcem v našem oblačilu in ne po tujih kopljah. Vse kar nam je treba vedeti o lepem vedenju, nam bosta povedala in pokazala g. prof. Šest in konferanse g. Daneš.

— Zavarovanci Phönixa za svoje pravice. Včeraj so zborovali v Osijeku zavarovanci Phönixa. Na zborovanju je poročal kot zastopnik akcijskega odbora za vso državo beograjski odvjetnik dr. Horvat. Po

jasnil je položaj zavarovancev Phönixa ter kritiziral uredbo o njeni zaščiti, po kateri je zaščiten samo zavarovalec, ne pa tudi zavarovane. Pozival je zavarovance, naj po svojih zastopnikih aktivno sodelujejo pri delu za sanacijo Phönixa, saj so oni edini poklicani v to. Soglasno je bila sprejeta njegova resolucija, v kateri se zahteva od pristojnih oblasti dopolnitev uredbe v toliko, da bi zavarovancem skozi tri mesece ne bilo treba plačevati premij, dokler ne bo urejeno vprašanje Phönixa, da bi pa pri tem ne izgubili pravice iz pogodbe o zavarovanju. Ustanovila se bo združba za zaščito zavarovancev Phönixa v naši državi.

— Kraljevina Grčija priredi v okviru letošnjega spomladanskega veselešaja v Ljubljani od 30. maja do 8. junija svojo posebno državno razstavo najvažnejših grških izvoznih proizvodov.

— Obleka naredi človeka, pravi ljudska modrost. Če je to res bi lahko isto dejali tudi za obutev. Tudi v izbiri naših čevljev se kaže naš estetski okus in čut za praktičnost. In kaj stoji lepše in bolje na nogi, kol obutev ki smo si jo izbrali pri domačem čevljarju. Pri tem pa smo se sigurni, da bo res usnje prvovrstno dobro in trpežno. Naša domača usnjarska in obutvena industrija ter obrt bosta na spomladanskem veselešaju od 30. maja do 8. junija pokazali, da zamoreta poceni in solidno zadostiti našemu še tako razvajenemu okusu glede tlarve in izdelave usnja, kol zahtevamo. Ki jih stavimo na obutev.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo jasno in toplo vreme. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Splitu 24, v Zagrebu in Skoplju 22, v Mariboru 21, v Ljubljani 20, v Beogradu 19, v Sarajevu 18. Davi je kazal barometer v Ljubljani 761.5, temperatura je znašala 10.6.

Iz Ljubljane
— J Redna seja mestnega sveta ljubljanskega. Jutri ob 17. bo v sejni dvorani mestnega poglavarstva redna seja mestnega sveta ljubljanskega. Na dnevnem redu so poleg navedenih predstava in odobravitve zapisnika zadnje seje, poročila finančnega odbora, obsegaajoča med drugim vprašanje posojila 60 tisoč Din za mestno plinarno in stališče mestne občine k dotaciji za državno bolnico za ženske bolezni, dalje poročila trošarinškega, gradbenega in tehničnega odbora odbora za upravo mestnih nepremičnin, poročila gasilskega, kulturnega, socialno-političnega obrtno-industrijskega in personalno pravnega odbora. Javni bo sledila tajna seja.

— Lepa nedelja. Bil je pravi čudež, da se je vreme popravilo baš v nedeljo, saj so lepe nedelje v Ljubljani nekaj izrednega. Meščani se zjutraj niso mogli zaneesti na vreme, zato so si upali na daljše izlete le oni, ki se ne boje dežja. Proti pričakovanju pa je bil najlepši dan in mesto je nenadno oživelo po dolgih deževnih dneh. Lokali so bili skoraj prazni, ker je ljudi vleklo le na zrak. Posebnih prireditev večerj nismo imeli. Precej dobro je bila obiskana mednarodna fotografska razstava, ki je bila odprta zadnji dan. Tudi na obisk te razstave je vplivalo zelo slabo vreme, ker se meščani ob slabem vremenu izogibajo Tivoliju ter so šele včeraj obiskovali lepo razstavo v večjem številu. Razstava je morala biti zaključena včeraj, ker je paviljon oddan za slikarsko razstavo bratov Vidmarjev.

— J Nalivi so ustavili delo v Ljubljani. Nalivi prejšnji teden so se stopnjevali do sobote. Zaradi dežja so morali skoraj vsak dan ustaviti delo v Ljubljani, v soboto se je pa zaradi silnega naliva nateklo mnogo vode v izolirani del struge med Gradaščico in Spico. Ob ustju Gradaščice so naredili zašilni jez, da bi voda, ki prideka iz Gradaščice, ne silila v zgornji del Ljubljane, toda v soboto popoldne je voda tak narasla, da je začela teči čez jez v zaprti del struge, kjer so komaj začeli tlakovati obrežje ter so se pripravljali na tlakovanje dna s kamnenjem. Danes je voda že toliko upadla, da ne teče več čez jez v zgornji del struge, vendar popoldne se niso mogli delati ob ustju. Izvažali so le material iz gornjega dela, izpod prulskega mostu, kjer voda ni tako visoka, da bi jih ovirala pri delu.

— J Lep uspeh fotografske razstave. Včeraj je bila zaključena fotografska razstava, ki je bila otvorjena 4. maja. Razstava je bila ves čas deležna precejšnje pozornosti in lepega obiska, tako da so prireditelji zadovoljni. Stroški so bili visoki, vendar bo najbrž še nekaj ostalo taklo, da bo lahko Ljubljanski Fotoklub nadaljeval začetno delo. Na razstavi je bilo tudi prodanih več slik, tako ena Misonova in en akt avstralskega razstavljalca.

— J Otvoritev kopališča Ilirije. Danes je bilo otvorjeno letno kopališče SK Ilirije v Tivoliju. Vreme se je, kakor vse kaže, po dolgotrajnem deževju ustailo in zdaj bo za solnčenje in tudi kopanje prav prijetno. Voda v kopališču je temperirana na 20 stopinj. Uprava je tudi letos poskrbela za ves komfort v kopališču, gostom so na razpolago tople in mrazle prhe. Kopališče je vzorno urejeno, na novo pobarvano in prepletkano, napravljeno so bile tudi nove skakalne deške.

— J Zelo dobro založen trg s kurivom. Zaradi neprestanega deževja zadnje čase ni bilo na trgu za kurivo drv. Danes so pa kmetje z Dolenjskega pripeljali tem več lepih bukovih drv, da je bilo že zjutraj zasedeno vse Krakovsko nabrežje. Kupcev zjutraj sploh ni bilo na spregled, prodajalec je pa bilo od ure do ure več. Nekateri so pripeljali drva zelo pozno čeprav so šli na pol že ponoči. Mnogi pripeljejo drva po 8 do 10 ur daleč, nazadnje jih pa še zelo težko prodajo.

— J Izlet društva »Pravniki«. Društvo »Pravniki« priredi svoji letošnji izlet v nedeljo 7. junija na goro Sv. Jošt in v Kranj. Odhod iz Ljubljane z vlakom ob 7.15 do Skofje Loke; od tam peš čez Črngrub po položni poti približno 3 ure hoda na goro Sv. Jošt, kjer bo daljši počitek in kjer bo tudi preskrbljeno za okrepitev; od tam v Kranj, kjer bo na Gašleju v gostilni pri Šmidu okoli 16 ure sestanek vseh izletnikov in skupen obed. Povratek iz Kranja z večernimi vlaki. Oni, ki se ne bi udeležili tega daljšega izleta imajo na razpolago krajše variante (event tudi Smarjetno goro). Za slučaj slabega vremena bi se izlet skrajšal in bi bil odhod iz Ljubljane z vlakom ob 12.05 na Smarjetno goro. Odnosno v skrajno slabem vremenu z vlakom ob 15.44 v Kranj in na Gašleju, kjer to skupni sestanek ob vsakem vremenu. Prijave za izlet sprejema do 4. junija vrtar justične palače v Ljubljani. Vabimo vse člane, da se v čim večjem številu z rodbinskimi člani udeležijo tega izleta.

— J Dve štorčiji na hiši v mestu. Na poslopju Kmetijske družbe na Novem trgu počivata že dva dni dve štorčiji. Štorčije prinašajo poleg otrok baje tudi srečo in zato jih ljudje ne preganjajo.

— J V zvezi z esperantskim kongresom je tudi koncertni nastop zagrebškega zaveda za slepe v dvorani Filharmonične družbe v petek 29. t. m. ob 20. zvečer. Na tem koncertu bomo prvič slišali v mešanem zboru zapeto esperantsko himno in še neki drug zbor v esperantskem jeziku. Poleg tega nastopi na tem koncertu godalni orkester, tamburaški zbor in razni solisti. Natančni spored priobčimo jutri. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

— J Našo solnčno Dalmacijo boste najlažje in najceneje spoznali, če se udeležite turističnega potovanja s parnikom Dubrovačke plovidbe »Kumanovo«, ki odhaja s Sušaka ob ponedeljkih, obišče najlepše kraje naše obale in se vrača na Sušak ob sobotah. Prospekti in pojasnila pri »Putniku« in društveni agenciji na Sušaku.

— J Produkcija gojencev državnega konservatorija. Ob 18.15 začne v Filharmonični dvorani današnja produkcija gojencev Državnega konservatorija, ki se vrši v proslavo 10letnice našega Državnega kon-

servatorija. Spored je pester, vse skladbe so vseleže značaja, zato ima produkcija podnaslov »vseleže glasba«. Spored se dobi tekom dneva v Matični knjigarni od 17.45 dalje pa pred koncertno dvorano. Stane 3 Din in velja obenem kot vstopnica.

— J Ljudska univerza in Prirodoslovno društvo v Ljubljani proslavita 80-letnico jugoslovenskega učenjaka Nikole Tesle 28. maja s predavanjem univ. prof. dr. Milana Vidmarja. Predavanje bo v Delavski zbornici na Miklošičevi cesti. Pričetek ob 20. uri. Vstopnine ni. Enake proslave se bodo vršile v vseh večjih naših mestih. Zato pričakujemo, da se bo naše občinstvo udeležilo tega predavanja v velikem številu.

— J Skozi najlepše pradele Slovenije in Gorskega kotara potujete z novimi, izredno udobnimi avtobusi, ki obratujejo dnevno na progi Ljubljana-Sušak. Zaradi izvršne konstrukcije vozila je vožnja prijetna, brez treslajev in utrujanja. Odhod iz Ljubljane izpred hotela Mikloš ob 6.25 zjutraj. Prihod na Sušak ob 12. Povratek ob 14.20 in prihod v Ljubljano ob 20. Vse informacije in vozne listke v predprodaji dobite v Ljubljani v Putnikovi blazinici (hotel Metropoli), na Sušaku pa v pisarni Aeroputa Vozovoz. Lahko rezervirate tudi letopisno na št. 33-84. Vožnja v eno smer velja 76 Din, povratna vozna karta, ki velja 14 dni, pa 125 Din.

Marija Baškircéva
(Iz dnevnika velike ljubezni)
Kino Union, tel. 22-21
Danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri

ŽENSKO JEZERO
V glavnih vlogah omiljeni par iz filma »Oči črne« SIMONE SIMON in P. Aumont. — Pesem lepote, mladosti, ljubezni in prvi prebujene strasti. O TEM FILMU JE GOVORIL VES BEOGRAD, VES ZAGREB... in bo GOVORILA TUDI VSA LJUBLJANA!
Pride: Hans Albers „Tajni kurir“
Tel. 21-24 Elitni kino Matica Tel. 21-24
Danes ob 16. in 21.15 uri
VELIKA PREMIERA!
Roman Vicki Baum:
Vsa prirodna lepota tirolskih planin in Frauenseea

Ob 10 letnici smrti Srečka Kosovela
Ljubljana, 25. maja.
27. maja bo preteklo deset let, kar je umrl v tujanju komaj dvaindvajsetletni slovenski pesnik Srečko Kosovel. Z njim smo Slovenci izgubili najbolj talentiranega in najčistejšega hrika povojne generacije, poetični, ki je zrasel sredi kamenitega Krasa, brinjevk, vršičnih borov, rdečih cipin; kot dvanajstleten deček je spoznal vse strahote svetovne vojne, 1916, odšel v Ljubljano, kjer je deset dolgih let, v svoji najčnejši dobi življenja, živel v pomanjkanju, samoti, bolesti, pisal pesmi, ki so bile najprej polne melanholije, impresij. Proti koncu svojega življenja je njegova resignacija prešla v borbo za pravico in odrešitev, za preprosto in pristno, postal je pesnik lečnih otrok, pesnik dobrih ljudi iz pelega nadstropja in vlažnih kleti in se zgrozil nad usodo »razkošne kraljice v zlatu« Evrope, ki legla bo v krsto temnih stoletij. Nekaj trenutkov pred smrtjo je dosegel v voličastni, grozo vzbujajoči pesnitvi »Ocean« svoj pesniški višek.

Bilo bi torej od nas nehalno, če bi ob desetletnici smrti pesnika, ki nam je dal v svojih delih veliko število najdragocenejših biserov, pozabili vsaj na skromen način počastiti njegov spomin.

Zato se bo vršil v ljubljanskem dramskem gledališču na predvečer desetletnice Kosovelove smrti, t. j. 26. t. m., ob 8. zvečer recitacijski večer, na katerem bodo po počasenju pesnikovega spomina in daljši recitaciji njegovih pesmi (22) brali izbor iz svoje lirike sodobni slovenski avtorji: Miran Jarc, Tone Seliskar, Anton Vodnik, Edvard Kocbek, Božo Vodušek, Mile Klopčič, Vida Fatur in Bogomil Fatur.

Iz Trbovelj
— Zveza legionarjev za rudarsko delavstvo: Kakor smo že poročali, je vojni minister g. general Marić rudarski deputaciji, ki se je nedavno mudila v Beogradu radi povečanja naročil premoga, izjavil, da se bo zavzel za upravičene zahteve rudarjev. Ker se je med tem položaj v rudarskih revirjih še poslabšal, a se z ureditvijo vprašanja dobav premoga iz slovenskih rudnikov nerazumljivo zavlačuje, se je te dni tukajšnja eksekutiva Zveze legionarjev kraljevine Jugoslavije obrnila potom beograjske Legije koroskih borcev na ministra vojne in mornarice generala Marića s prošnjo, da skuša pospešiti ugodno ureditev tega perečega socialno-gospodarskega vprašanja. Zveza legionarjev je vojnemu ministru potom svojih beograjskih zastopnikov izérpno obrazložila nevzdržno težak položaj našega rudarskega delavstva, zlasti pa mu je predložila kvarnost takega postopanja, ker se naše delovno ljudstvo z silo tira v obup, kar gotovo ni v interesu države, posebno tukaj na severni meji, ko so v današnji krizi socialno šibkejši sloji še prav posebno izpostavljeni raznim tujim, našemu narodu in državi sovražnim vplivom izza meje. — Vojni minister general Marić se je po izjavi beograjskih zastopnikov Legije koroskih borcev tudi pri tej priliki pokazal pravi tovariš in zaščitnik siromašnih naših rudarjev ter je ponovno obljubil, da bo tudi na prihodnji seji vlade zastopal stališče, da se vsaj lanskeletni kvantum nadalje obdrži, ter bo podpiral zahtevo, da se doseže za rudarje zboljšanje s povišanjem armijskega kvantuma, t. j. 4.000 ton. Zastopniki beograjske Legije koroskih borcev so dobili pri tov. generalu Mariću zagotovilo, da kon-

Tramvaj zavožil v avto
Ljubljana, 25. maja.
Snoči okrog 19 je nastal na Zaloški cesti hud karambol. Po cesti proti Sv. Petru je pripeljal tramvajski voz št. 30, a prav takrat je iz Leonišča zapeljal na Zaloško cesto avtomobil, ki ga je soforiral Matevž Juvan, sofor Jugoslovske v Kranju. Tramvaj se je s precejšnjo silo zaletel v avtomobil in ga potisnil kakke štiri metre naprej. V avtomobilu je sedela neka dama, ki jo je sofor peljal iz Leonišča, a so jo morali zaradi prestopnega strahu in hudoga živčnega napada takoj spet prenesti nazaj v zavod.

Avtomobil je bil precej razbit, pa tudi tramvaj je bil nekoliko poškodovan. Krivda zadene v prvi vrsti soforja, ki bi se moral pač prepričati, če je pot prosta in tudi dati signale.

Že zopet nož
Ljubljana, 25. maja.
Včeraj popoldne je 40letni delavec Leopold Zbon, doma iz Bače pri Gorici, popival z nekim delavcem. Prišla sta tudi v Zajčovo gostilno, kjer je Zbon naročil še pol litra žgana, dasi je bil že precej vinjen. To je to videl 34 letni delavec Josip Završnik iz Skofje Loke. Vzel jima je žganje in ga vrnil gostilničarju, češ, da sta že preveč pijana. Gostilničar je Zbonu vrnil denar, a takoj nato sta se Zbon in Završnik sprla. Zato so Zbona postavili pod kap, a se je takoj vrnil v gostilno in začel znova izgovarjati. Naposled so pa le zapustili gostilno, a na Celovski cesti je Zbon Završnika napadel in ga vrgel na tla, nato pa še krepko osuval.

V jezi je Završnik potegnil žepni nož in večkrat zamahnil proti Zbonu. Ranil ga je nevarno na vratu, v prsi in na roki in je Zbon izgubil precej krvi. Smrtno nevarno poškodovanega so prepeljali v bolnico. Zbonovo življenje visi na nitki in ni mnogo upanja, da ga bodo rešili. Završnika je policija aretirala. Zagovarja se s siloobranom.

Radioprogram
Ponedeljek, 25. maja
— 18.40: Kulturna kronika: Klasični in sodobni II. (g. prof. France Vodnik). — 19: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. — 19.30: Nac. ura; Kongres policistov — prenos s ladje — govori dr. A. Korosec. — 20: Klavirski koncert g. prof. Marjana Lipovška. — 20.30: Fantje na vasi (pevski kvartet). — 21.15: Webrov koncert. — 22: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. — 22.15: koncert francoske operne glasbe (radijski orkester).
Torek, 26. maja
— 11: Soliska ura: Nikola Tesla (g. dr. Lado Cermelj). — 12: Za vsakega nekaj (plošče). — 12.45: Vremenska napoved, poročila. — 13: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. — 13.15: Pa nekaj za vse (plošče). — 14: Vremensko poročilo, borzni tečaj. — 15: Razlaga in izvedba Beethovneve sonate op. 32 št. 2 (d-mol). (Gdd. Jadviga Poženelova). — 18.40: Budizem in krščanstvo (g. dr. Terseglav). — 19: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. — 19.30: Nac. ura: O Nikoli Tesli — o priliki 50letnice rojstva (dr. V. Jovanovič) Bgd. — 20: Ruski ples — ruske pesmi, izjava zbor balalajk »Ruslane«. — 20.50: Harmonika svira vesele stvari (plošče). — 21.10: Koncertne suite (radijski orkester). — Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. — 21.15: Znameniti operetni skladatelji (radijski orkester).

MALI OGLASI
oceda 0.50 para, davek Dir 3.—, beseda 1 Din, davek 3 Din, prekliski
Za pisemne odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo.
RAZNO
Beseda 50 par, davek 3.- Din
Najmanjši znesek 8 Din
Priporoča se
KOŠAK IVAN
slikar in pleskar
Ljubljana
GORUPOVA ULICA 1
Telefon 2059
Suha drva, premog, karbopakete dobite pri
I. POGACNIK
Bohoričeva ul. št. 3

Narodna tiskarna LJUBLJANA
KNAFLJEVA
5
IZVRŠUJE VSA TISKARSKA DELA TER SE PRIPOROČA
ZA CENJ. NAROČNIK

Martinu Borovniku v spomin

Umorjen je bil v Kutini pri Zagrebu — Pokojni je bil doma iz Borovelj na Koroškem

Ljubljana, 25. maja.

Te dni je postal žrtev zavratnega zločina v Kutini pri Zagrebu ugledni, splošno znani in priljubljeni koroški rojak Martin Borovnik, trgovec iz Zagreba. V soboto 16. maja je bil v družbi inž. Nikša Ilića iz Vojnega Kriza in gozdarja Antona Petrasa iz vasi Obori ter še nekaterih lovcev na lovu na srnjake. Po lovu so bili povabljeni k državnemu gozdarju Petrasu v njegovo kočjo na obronku gozda. Tam so sedli k počitku in čakali na večerjo. Še predno je bila večerja gotova je pa vdrlo v kočjo pet oboroženih in maskiranih razbojnikov s samokresi v rokah, ki so zahtevali od navzočih, da dvignejo roke. Borovnik je planil kvišku, a v naslednjem hipu je eden razbojnikov že sprožil in zadet od dveh krogel, se je Borovnik zgrudil. Tudi gozdar Petras je skočil pred tolovaje, a je dobil močan udarec po glavi, da se je prav tako zgrudil. Ker je svetilka na mizi ugasnila, je to inž. Ilić izkoristil in smuknil pod mizo ter se delal mrtvega. Razbojniki so svojim žrtvam z žepnimi svetilkami posvetili v obraz, eden je pa še nesrečnemu Borovniku potisnil dolg nož med rebra. Nato so pobrali tri puške in gozdarjev samokres ter izginili v temno noč.

Ko se je polegel strah v koči in so prižgali luč, so videli, da je Borovnik že mrtel. O zločinu je bila obveščena zagrebska policija, ki je uvedla obširno preiskavo in je aretirala že 15 osumljenih, vendar se zdi, da pravih zločincev še nima v rokah. Zato je včeraj razpisala 5.000 Din nagrade onemu, ki izsledi morilce.

Vest o Borovnikovi tragični smrti je bolešno odjeknila med zagrebskimi Slovenci, še bolj pa med koroškimi rojaki, med kateri-

mi je bil pokojnik, ki je doma iz Borovelj na Koroškem, splošno znan. — Pokojnikovi bratje so poskrbeli za prevoz umorjenega Martina v zagrebsko mrtvašnico, kjer je bil naslednjega dne obduciran, v torek ob 16. pa so ga na pokopališču Mirogoj ob veliki udeležbi Zagrebčanov ter zastopnikov civilnih in vojskih oblasti položili v začasni grob.

Ljubka in vzgledna — do strašne noči še srečna njegova družinica objokuje sedaj v svežem s pomladnim cvetjem zasutem grobu svojega najboljšega moža in najskrbnejšega vzglednega družinskega očeta. Za njim žalujejo bratje in sestre, globoko pa smo užalosteni tudi vsi koroški rojaki tu in onstran Karavank, ki smo že, ali šele bodo doznali za ta strašni dogodek.

Veliko pretrano je iztrgan iz naše sredine — res častni član pravega — še živega »Narodnega doma« koroških Slovencev v Borovljah — v tužnem Korotanu.

Kar je ustanavljal že pred polstoletjem šele pred nekaj leti umrli in spoštovani oče Borovnikovih so z velikimi žrtvami obračevali, branili in izpopolnjevali tudi njegovi vrli sinovi po vzgledu dobrega očeta, neustrašnega borca za slovensko stvar, dolgotrajnega svetovaleca mestnega občinskega odbora v Borovljah. Tako so n. pr. bili Borovniki z dr. Mišičem ustanovitelji prve in morda edine sokolske župe na Koroškem, ki je bila včlanjena v Ljubljani. In ko je začel izhajati v Ljubljani danes široko naše domovine priljubljeni list »Slovenski Narod«, je bil oče Borovnikovih eden prvih njegovih stalnih naročnikov in to v času, ko se je smatralo čitanje tega lista še za nekaj greh. In ko so bili Slovenci na Koroškem po prevratu postavljeni pred nove hude preizkušnje, so bili Borovnikovi zopet vsi brez oklevanja na nogah in se postavili s puškami v rokah v vrste dobrovoljev za pravičnejšo rešitev pripadnosti koroških Slovencev, kakor jo je prinesel usiljeni jim plebiscit.

Po brezuspešnih borbah ni kazalo drugo, nego ker da se hrabri borci umaknejo v Zagreb, kjer je njih oče k sreči že več let pred vojno navezal z nekim uglednim zagrebskim trgovcem najboljšje in stalne trgovske posle.

Na pot v novo domovino — v osvobojeno Jugoslavijo so nesli trije sinovi, Sebastijan, Anton in Martin, neprecenljivo dedščino svojega dobrega očeta, največje znanje in izkustva v puškarski stroki, neprekinjeno pridnost in medsebojno pravo bratstvo razumevanje, prežeti vsi s pravim jugoslovenskim nacionalnim prebujenjem.

Prijatelji rojaki! Ohranimo našega draga — srčno dobrega odličnega prijatelja, ki je najhujše že preстал, v prijetnem spominu in spominjajmo se ga v molitvi.

Težko prizadetim rodbinom Borovnikovih v Zagrebu in v Borovljah pa naše odkritosrčno sožalje.

Koroški Slovenec.

Liga mu je odpelala tudi pozdravno brzojavko.

Recitacije so bile nalašč prirejene za kulturni jubilej K. H. Máche in spominu Prešerna, cigar jubilej, stoletnico izdaje njegovega Krsta pri Savici, bi morala proslaviti tudi naša kulturna javnost. Vodja tečajev češkega jezika, ki že 10 let vodi tečaje z veliko ljubeznijo, vztrajnostjo in požrtvovalnostjo, prof. dr. V. Burian, je imel kratko, a zgoščeno ter lepo zaokroženo predavanje o Máchi in Prešernu. V njem je pokazal na paralele med velikimi pesnikoma, ki sta si bila tako sorodna po svojem delu, duševnosti ter pesniški usodi. Oba sta bila ustvaritelja modernega pesništva svojih narodov, položila sta mu temelje ter sta prehitela svojo dobo, ki ju ni mogla razumeti. Šele zdaj ju znamo ceniti. Máchove pesmi so še zdaj žive, prav za prav življeje kakor so bile v njegovi dobi, ko ga niso razumeli. Oba pesnika sta dobila zadostno po 100 letih. Mácha in Prešerna sta svezok in simbol. In z obudovanjem jima izražajo spoštovanje tudi »stari« kakor mladina.

Tako je bilo ustvarjeno najprimernejše ozračje za recitacije pesmi, ki so sledile. Najprej je dijašvo recitalo v zboru začetek Máchovega Mája izredno učinkovito. Recitacija je vplivala močno na vse. Med posameznimi recitacijami pesmi smo slišali za prijetno spremembo vesele češke

anekdote, ki so jih v gladki češčini pripovedovali dijaši in dijakinje. Dobra je bila tudi recitacija. Prešernovega soneta v češkem jeziku (prevod J. Penžka). Recital je tečajnik iz tečaja za odrasle Golouh. Ena najboljših recitacij je bila Bezručeva pesmi. Recitala sta dijak Sedlak in Vilfan. Slišali smo še recitacijo pesmi A. Sove Hrdla bolest. Recitala je tečajnica iz tečaja za odrasle.

Po recitacijah je spregovoril konzul ing. S. Miňovský. V lepih besedah, a brez fraz je orisal pomen bratstva med nami in Čehoslovaki, ki ga ne moti nič, ki je tako naravno in trdno po resničnem sorodstvu in dejanskih potrebah med nami, da mu ne najdemo primera nikjer na svetu. Izrazil je veselje nad udeleževanjem naše JC lige na kulturnem področju za zblizanje in spoznavanje obeh narodov, ki mu pač najlepše služi širjenje znanja češčine med nami. Posebno ga je veselilo, da so naši tečajniki pokazali tako lep uspeh. Bil je tudi v Mariboru na zaključku tečajev ter se je prepričal, da se povsod pri nas mladina uči češčine z navdušenjem, kar pač lahko budi optimizem. Zahvalil se je delavcem lige za požrtvovalno delo, šolskim zavodom za razumevanje za stvar in zlasti vodji tečajev dr. Burjanu.

Vsi tečajniki so bili obdarovani s knjigami (nekateri so jih prejeli celo več), končno pa so bili pogoščeni na čajanki.

Naši učitelji v Zlinu in Brnu

Slovo od Bratislave — Ogled tvornic in šol v Zlinu

Brno, 22. maja.

Včeraj ob sedmih zjutraj smo se odpeljali iz Bratislave. K slovesu so prišli predstavniki Zveze slovaškega učiteljstva. Spotoma smo se ogledali ljudsko šolo na Patronki, kjer nas je sprejel upravitelj g. Šmid s svojo soprogo g. Oigo. To šolsko poslopje, namenjeno prvotno hotelu, je mestna občina preuredila za šolo ter služi idealno svojemu namenu. Velike in prostorne zračne sobe s posebnimi tablam, računalom in stojalom po sistemu Germana napravijo naravnost impozanten vtis. Vsa oprema je stala 92.000 Kč. Vsek otrok ima svoje računalo na klopi, tako da prihaja aktivnost pri sjehernem otroku do veljave.

Po peturni vožnji smo dospeli v Zlin, mesto Batinih tvornic ki predstavlja malo Ameriko. Tovarna zaposluje 22.000 delavcev. Tu se napravi dnevno po 172.000 parov čevljev ali 50 vagonov, torej en vlak ter se razpečavajo skoraj po vsej Evropi. Indiji, Siamu in deloma tudi v Ameriki. Ogledali smo si bežno nekaj tvornic, vseh bi si niti ne mogli, saj jih je 163! Ta dan je bilo v Zlinu 2.500 tujcev, ki so si ogledovali prav tako kakor mi najmoderneje stroje pod vodstvom številnih vodnikov, ki jih je nastavilo podjetje samo v to svrho. Tako si dela Bata najboljšo živo reklamo. Nas so zanimale predvsem številne šole in internati, katere je napravilo podjetje samo. Naj omenim samo Masarykovo meštansko in Komenskovo osnovno šolo, kjer so poizkusni razredi. Pouk na osnovni šoli je vseskozi sintetičen s posebnim poudarkom delovnega principa. Posebnost meštanske šole je velika tiskarna tiskalnice, ki se da po potrebi spremeniti s pomočjo posebnega mehanizma in stene v dve tečajnici. V njej je velika delavnica z najraznovrstnejšimi stroji. Na tej šoli se učenci selijo skoraj vsako uro iz enega razreda v drugega. Vsak razred je opremljen za poučevanje svojih predmetov. Bili smo v zemljepisni sobi, kjer smo videli vse mogoče učne pripomočke in ročno delo učiteljev. Ti so silno zaposleni s svojim vzgojno učnim delom. Dnevno delajo po 16 do 18 ur! Njihova plača je tolikšna, da ima skoraj vsak tretji svoj — avto. Začetna plača učitelja je 850 Kč, najfinjša oblika ga pa stane 430 Kč.

Te šole so najmoderneje v vsej republiki, stoji druga za drugo. Zanimivi so tudi internati, kjer se vzgajajo vajenci skoraj iz vseh krajev, kjer ima Bata svoje podružnice. Videli smo celo Indijce, nekaj je tudi Jugoslovancev, med njimi en Radečan in en Ljubljčan.

Začetna plača vajenca je 600 Kč mesečno in je torej večja, kakor našega učitelja pripravnika. Vzgoja je silno stroga — malone spartanska. Neposlušni pridejo pred posebno sodišče, kjer ga obsojijo prefekt ali mojster, dočim ga »sodnik« sodi in obsodi na različne kazni. Vsak pri-

hranek mora vajenec vložiti v Batino podjetje. Vložne knjžice se redno pregledujejo. Kdor se v tem pogledu pregreši, ga kaznujejo najstrožje. Po treh letih učenja ima vajenec 40 do 50 tisoč prihranjenih Kč!

Po slovesu smo danes odpotovali proti Brnu in dospeli ob 9. zjutraj na cilj. Pred Tyršovo osnovno šolo so nas sprejeli ljubozni Čehi. Hospitalirali smo skoraj v vseh razredih. Tudi tu prevladuje dejavni pouk in neverjetno velika aktivnost otrok, ki pa je bila nedvomno improvizirana.

Nam na čast so tukajšnji učitelji naučili svojo dečo pripovedovati o »doživljajih« iz Jugoslavije. In »spontano« je pripovedovala o morju in zanimivostih naših krajev ter tako demonstrirala bratsko vzajemnost. Slovenci se je udeležil tudi naš konzul, ki je v našem in češkem jeziku govoril o pomembnosti češko - jugoslovenske vzajemnosti, enako je govoril tudi ravnatelj šole g. Mlejnek Josip in načelnik g. Breznik Jože.

Temu je sledil kongres poizkusnih šol, ki temelje na osnutkih globajista, univerzitetnega profesorja g. dr. Vojlava Prihoda. Nastopilo je več govornikov, ki so obdelovali šolstvo iz različnih vidikov, jutri se bo o tem vodila debata še nadalje. Navzoč je bil sam profesor Prihoda, ki je po segal v besedo in odgovarjal na vprašanja, sloneča na njegovih izjavah v knjigi »Racionalizacija šolstva«. Razgibanost čeških pedagogov je zelo velika, vidi se, da stoji na visoki stopnji sodobne pedagoške znanosti.

Opoldne smo bili gostje ČJ lige in Kola jugoslovanskih sester v hotelu Pasage, kjer imamo tudi prenočišča. Ogledali smo si zanimivosti mesta, predvsem pa Spilberg in zloglasne kasemat, t. j. nekdanje ječe in mučnice političnih kaznivencev. Tu je končal življenje tudi baron Trenk. Zanimiv je vojaški muzej z najraznovrstnejši mi vojaškimi predmeti iz polpreteklega dobe. Lepa je tudi katedrala sv. Petra, zidana v lepem gotičnem slogu, ki nam jo je razkazal domač duhovnik.

Zvečer smo bili gostje Zveze moravskih učiteljskih, ki nam je priredilo v Stadionu banket z zelo pestrim sporedom. Za jutri popoldne nas je povabil župan mesta Brna k recepciji, ki bo ob 17. na novem magistratu.

Tu ostanemo še do nedelje, nato krenemo dalje proti Hradcu, Kraljevem in Pragi.

R. B.

Melioracija v Rusiji

V Azovu in sploh ob Azovskem in Črnem morju piha vroč južni veter, ki strašno izsuši zemljo, da na koristno odlovanje zemlje ni mogoče misliti. V teh krajih zasajajo gozdne zaklone dreves v 15 do 20 m širokih nasovih, postavljenih tako, da zaščujejo veter. Lani jeseni so posadili tam 120.000 drevesc žolte akacije, ki potrebuje

zelo malo vode in je kot nalašč ustvarjena za take kraje. Zdjaj so začeli zasajati še druga drevesa, ki ne potrebujejo mnogo vode.

Na vsakem potoku napravi jez, da bi nastalo jezero. Na rečah ali na njihovih stoku prestreže vodo v velikih betonskih bazenih, na potokih pa s pregradami. Samo letos nastane tako 20 novih jezer in jezov, iz katerih se bo namakala več polje iz sušena zemlja, da postane rodovitna.

Poštenost ljudi

Neki ameriški pisatelj se je hotel prepričati, kateri stan je bolj pošten. Obrnil se je na 50 moč različnih poklicev in na 50 žen s pismi, napisanimi nalašč tako, da so vsi mislili, da so jim bila pisma poslana pomotoma. Glavno je pa bilo, da je bil vsakemu pismu priložen dolarjski tankovec. In pisatelj je čakal, koliko ljudi bo vrnilo pisma obenem z dolarjem. Tako se je hotel prepričati o poštenosti Američanov.

Izmed 50 žen je vrnilo pisma z dolarjem 33, izmed moških pa samo 31. Med premožnim ženami sta bili dve taki, ki sta si pridržali dolar. Enako razmerje je bilo tudi pri igralkah in igralkah. Izmed petih učiteljic so pa vrnilo dolar štiri, kar bi kazalo na to, da so učiteljice najbolj poštene. Poštenost se je pokazala tudi pri novinarjih, pravnikih in igralcih. Nasprotno so pa vrnilo dolar samo trije politiki izmed petih. Najmanj pošteni so se izkazali kramarji in kavarnarji, kajti izmed petih je vrnil dolar samo eden.

Ta preizkušnja je bila kot rečeno v Ameriki in se torej ne more nanašati na naše razmere. Toliko v pojasnilo, da ne bo treba priobčevati popravkov.

Angleški kralj se ne bo oženil?

Komaj so utihnili glasovi o bližajoči se poroki angleškega kralja Edvarda VIII., že prihaja iz angleških dvornih krogov vest, da hoče ostati kralj zvest svojemu opetovanju izraženemu sklope, da ostane samec. Zadržne čase je krožilo v angleški javnosti mnogo govoric in ugibanj, da-li kralj res misli na poroko. Dejala so ljudje govorili o tem zato, ker je v novem kraljevem proračunu poslanka za bodočo kraljico in njene otroke. Toda kralj je že izjavil, da je ta poslanka v proračunu samo po forma in da bo ostal znesek 122.000 funtov šterlingov letno samo na papirju, dokler Anglija ne dobi kraljice.

Mnogo se je govorilo tudi o princesah, ki bi prišle v poštev kot nevesta. Zadnja je bila na vrsti 21 letna princesa Aleksandrina danska, hči prince Harald in nečakinja danskega kralja. Dvorni krogi pravijo, da se kralj sploh ne bo oženil, a če se že bo, si bo izbral najbrž eno izmed grških princes.

Newyork v številkah

Te dni je izšla statistika o Newyorku, obsegajoča zelo zanimive podatke. Ob koncu lanskega leta je štel Newyork okrog 7.600.000 prebivalcev, od teh 2.300.000 priseljencev. Čudno je, da so mogli samo pri polovici prebivalstva ugotoviti veroizpoved, o veroizpovedi drugih pa statistika molči. Nasteli so 1.734.000 katoličanov, 1.765.000 židov in 141.000 protestantov. Katoličani imajo v Newyorku 430 cerkva, židje pa nad 1000 sinagog. Iz statistike poklicev je razvidno, da ima Newyork 106.000 šoferjev, 42.000 krojačev, 32.480 brivcev, 55.000 natakarjev, 300.000 pisarniških moči, 21.000 godbenikov, 10.000 igralcev, 20.000 slug v dvigalnih in 9.000 pisateljev.

Trgovski okraj Newyorka Manhattan je štel leta 1910 še 2.330.000 prebivalcev, ob koncu lanskega leta pa samo 1.655.000. Število tovarn je padlo od 32.000 leta 1910 do 18.990 lani, tako da jih je zdaj manj nego jih je bilo pred 40 leti, ko je imel Newyork blizu 19.000 tovarn. Ne smemo pa pozabiti, da je zaposlenih zdaj v tovarnah štirikrat toliko delavcev, kakor pred 40 leti.

STELA JIH JE

Mlada dama, ki je bila zadremala na vrtu v pletenem naslanjaju, skoči pokonci in vzkligne ogorčeno: »Sram vas bodi, poljubila ste me!«

— Ne bom vam lagal, — pravi mladenič, — izkušnja je bila prevelika. Nisem se mogel premagati, da bi vam ne ukradel enega poljuba.

— Kaj enega? — protestira dama ogorčeno, — saj sem jih vendar našla osem, predno sem prebudila.

Točno opoldne je Peter potkal na vrata Goodwinove vile. Mary mu je prišla odpret sama. Miza je bila že pogrnjena v salončku. Sredi mize je stal v vazi velik šopek jasmína, vrtnic in mimoz, ki ga je bil prinesel Peter zvečer. Peter je imel prijeten občutek, da je sam z Mary. Mary je pa menda uganila njegove misli, kajti v zadregi je dejala:

— Človek bi mislil, da sva že davno poročena.

In plaho mu je nastavila čelo v poljub, hoteč namigniti mu, da nalaga očetova odsotnost obena večjo treznost.

Obema je minil dan kakor v sanjah. Proti večeru sta bila na vrtu za vilo, ko je prinesel stari sluga Mary brzojavko.

— Samo, da se ni mojemu očetu kaj zgodilo, — je zašepetalo dekle in nervozno odprlo brzojavko.

Peter ji je čez ramo čital: »San Antonio. — Ob petih. — Ne čakajta me noči, prenočiti moram San Antonio. Jutri do obeda se vrne. Pozdrave — Goodwin.«

— Zdjaj pa že lažje diham, — je dejala Mary. — Bala sem se nesreče. Njegova navzočnost v San Antonio mora biti gotovo nuja, sicer bi se ne bil odločil ostati čez noč z doma.

Gustave le Rouge:

Ulica groze

Roma.

Peter je skoraj vedno obedoval in večerjal pri Goodwinovih. Nekega večera, ko je bil stari zamorski sluga odnesel zakuske in pripravil vse potrebno za grog, se je Mary nenadoma obrnila na Petra, rekoč:

— Obžalujem, da ti moram to povedati, dragi moj, toda zdaj jasno vidim, da nisi resen, da nimaš nobene lastnosti praktičnega moža in da ravnam res ne previdno...

— Da ravnaš neprevidno...

— Ker zaupam svojo srečo takemu lahkomiselnežu.

— Ne vem, kaj sem zakrivil, da sem zaslužil tako strupenost.

Mary se je zvonko zasmejala in njen smeh je zvenel kakor glas kristala.

— No, to je zato, ker je pošten, — je vzklila obrnjena k svojemu očetu.

— On na to ne misli, toda ubogi moj Peter, kaj pa moja dota, saj me še vedno nisi vprašal koliko dobim za doto. Čakala sem, kdaj izpregovoriš o tem, zdaj pa vidim, da moram tudi tu sama spregovoriti najprej, kakor sem se mo-

rala prva dotakniti tudi neke druge kočljive zadeve. Vidim, da res nimaš nobenega pograma.

Peter je v zadregi skomignil z rameni.

— Dota? To me pa prav nič ne briga, saj je ne rabim. Zaslužim dovolj za oba.

— Morda, — je pripomnil Goodwin, vi morda res ne mislite na doto, pač pa mislim jaz. Moji prihranki znašajo osem deset tisoč dolarjev. Od tega dobi moj zet polovico. To je že skleneno. Nočem, da bi se moja hči omožila kot beračica. Je-li, Mary?

— Zavoljo mene vam ni treba obubozati, — je ugovarjal Peter.

— Jaz ne potrebujem ničesar, vse, kar bi rad in kar je moja edina želja, je, da bi bila moja draga Mary srečna. Samo zavoljo nje in za njo sem varčeval.

Peter se je moral udati. Jezil se je pa malo na Mary, ker mu ni povedala, da je tako bogata.

— Dejali bodo, da sem se polakomnil bogate dote, je pomislil. Ljudje bodo mislili, da mi je dišal denar, je zamrmral. Morda bi bil svoje misli nadaljeval glasno, da mu ni Mary zatisnila ust s poljubom.

— Tu je nepobiten dokaz, — je dejal Goodwin veselo in pripomnil: — Tako je tudi denarno vprašanje enkrat za vselej urejeno. Pojutrišnjem se odpe-

liem v San Antonio, kjer imam v banki naložen del svojih prihrankov.

— S tem se vam mikamor ne mudi, je menil Peter — Saj je vseeno, ali je denar v vaših ali v mojih rokah.

— Jaz pa hočem urediti to stvar tako, kakor je povsod na svetu navada. Na predvečer poroke vam izročim doto moje hčerke.

— Storite, kar hočete, ne bom vam več ugovarjal, saj vidim, da nič ne pomaga, — je dejal Peter.

Mesto San Antonio je bilo oddaljeno samo tri ure vožnje z vlakom. Goodwin je torej lahko opravil vse to v enem dnevu. Da bi čim bolj izrazil čas, se je odpeljal z jutranjim vlakom. Zato je vstala Mary zgodaj, da bi spremlila očeta na kolodvor. Tam sta že našla Petra, ki ju je bil prehitel.

— Puščam te pod Petrovo zaščito, — je dejal, ko je za slovo objel svojo hčerko. Ves dan preživita skupaj in sama. Bodi ta pametna... Čudno, zdj se mi, kakor da odhajam na dolgo potovanje. Kaj pa če bi se ne vrnil več?

— Ne govori tako, dragi oče. Če boš tako govoril, bova v silnih skrbih in strahu, dokler se ne vrneš.

— Saj se samo šalim. Sa sama veš, da se na tej progi že davno ni zgodila nobena večja nesreča.

Goodwin ni odgovoril. Vlak se je bil že premaknil in kmalu je izginil v soteski med skalami, ki je bila napravila na Petra tako neprijeten vtis ob prihodu v Eldorado.

Vlak je bil že davno izginil. Mary in Peter sta pa še vedno stala na istem kraju.

— Dan očetove odsotnosti se mi bo zdel neskončen, — je dejala Mary.

— Nehvaležnica, — je odgovoril Peter in se delal užganega. — Kaj mislite, da mi je prijetno poslušati take besede?

— Saj res, na vas sem pa čisto pozabila, — je dejala smeje in koketno. — Lepo vas prosim odpustitja.

— Zdelo se mi je, — je dejal Peter, prehačajoč naglo z ene misli na drugo, — da sem videl v drugem kupeju vagona doktorja Slanga.

— To ni nič posebnega, saj se često vozi v Rio del Sangre.

— Končno je vendar nehal zahačati k vam. Menda je spoznal, da ni dobrodošel.

— Najbrž je začel iskati drugo bogato nevesto.

Tako sta prišla med prijetnim kramljanjem v sredino mesta, kjer sta se ločila. Inženier je odšel v svojo tovarno, Mary pa domov kuhat obed.